

Skövde montessoriförening ekonomisk förening

info@montessori-skovde.se

Org.nr. 769600-6068

Beslut för fritidshem

efter tillsyn av Skövde montessoriförening ekonomisk
förening

Tillsyn av Skövde montessoriförening ekonomisk förening

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Skövde montessoriförening ekonomisk förening (769600-6068) under hösten 2016. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom fritidshemmet.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik över resultaten i fritidshem. Huvudmannen har inte heller redovisat en sådan sammanställning av resultat.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2017-01-31
2. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2017-01-31

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

I Skolinspektionens tillsyn framkommer inget annat än att eleverna på Montessoriskolan i Skövde får en god utbildning i fritidshemmet.

Huvudmannen Skövde montessoriförening ekonomisk förening behöver dock ta ett större ansvar för att följa upp verksamheten så att de kan säkerställa att verksamheten utvecklas mot de nationella målen. I fritidshemmet sker ett visst arbete med att följa upp verksamheten på enhetsnivå, men detta arbete tar huvudmannen inte del av. Huvudmannen har inte heller någon annan uppföljning utöver detta i syfte att systematiskt utveckla verksamheten i fritidshemmet.

Huvudmannen har inte heller följt upp att fritidshemmet har ett målinriktat arbete mot kränkande behandling som utgår från behoven. Det arbete mot kränkande behandling som ändå görs i fritidshemmet är inte tydligt kopplat till de specifika behov som kan finnas i fritidshemmet. För att känna till vilka insatser som är relevanta att genomföra för att förhindra kränkande behandling, behöver behoven i fritidshemmets synliggöras. Vad gäller arbete mot kränkningar måste huvudmannen vidare säkerställa att samtliga kränkningar som sker på skolan anmäls till rektorn av den som uppmärksammar det. Rektorn ska sedan anmäla kränkningar vidare till huvudmannen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skövde montessoriförening ekonomisk förening att senast den 31 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skövde montessoriförening ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen tar emot anmälningar från rektorer om angivna kränkningar mot elever, utreder skyndsamt omständigheterna kring de angivna kränkningarna och vidtar i förekommande fall de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska ta emot anmälningar från rektor om angivna kränkningar mot elever, skyndsamt utreda omständigheterna kring de angivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte ser till att samtliga fall av kränkande behandling som sker på fritidshemmet anmäls till huvudmannen. Trots att det finns en rutin för hur fall av kränkande behandling ska anmälas till rektorn, anmäler personalen endast vissa kränkningar vidare till rektorn. Samtliga fall som skulle kunna utgöra kränkande behandling anmäls inte vidare till rektorn, då personalen gör en bedömning i varje situation. Personalen gör inte heller en anmälan om de kan lösa den konflikt som uppstått. Att personalen hanterar och löser de situationer som uppstår är positivt men en anmälan till rektorn behöver alltid göras i de fall det handlar om kränkande behandling. Då kränkningar inte anmäls till rektorn kan inte heller huvudmannen ta del av samtliga ärenden. Huvudmannen kan därmed inte anses ta sitt fulla ansvar för att kränkningar utreds på det sätt som författningarna föreskriver.

Enligt skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av *Plan mot diskriminering och kränkande behandling Montessori Skövde 2016-2017*, som även gäller för fritidshemmet, och som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen, framgår rutinerna för hur personalen ska gå tillväga om en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en vuxen samt om en elev utsätts för trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en annan elev. I båda rutinbeskrivningarna framgår att kränkningar ska anmälas till rektorn och att utredningar av vad som skett ska göras.

I intervju med personal i fritidshemmet uppger de att det alltid är en gradskillnad när det gäller kränkande behandling om vad som anmäls till rektor. En bedömning görs i det enskilda fallet om en anmälan ska ske. Enligt personalen är uppfattningen att anmälningar i stor grad kommer huvudmannen till del. De uppger dock att det inte alltid är säkert att det behöver gå så långt som till en anmälan till rektor utan att de försöker lösa och följa upp de konflikter som uppstår i verksamheten. De anmäler till rektorn eller trygghetsteam om de inte kan lösa den situation som har uppstått. De uppger också att om eleven känner sig kränkt så går de vidare med ärendet.

Rektor uppger att det skulle kunna förekomma att incidenter som omfattar kränkande behandling stannar i verksamheten och inte anmäls till huvudmannen. Rektor tillägger att det är ytterst sannolikt att det kan vara så. När det gäller anmälningar om kränkande behandling har verksamheten, enligt rektorn, anledning att vara självkritisk.

Representanter för huvudmannen beskriver i intervju att de flesta fall, men möjligtvis inte alla fall, av kränkande behandling kommer huvudmannen till del, rörande både grundskolan och fritidshemmet. Enligt representanter för huvudmannen handlar det om att definiera huruvida en inträffad händelse är en kränkning eller inte, att det blir en definitionsfråga. Vidare säger representanter för huvudmannen att de händelser som inträffar rapporteras till rektorn och rektorn rapporterar det som utreds som en kränkning till huvudmannen. De uppger att de incidenter som anmäls till rektor, också kommer styrelsen, huvudmannen, till del. Representanterna säger att alla händelser som inträffar inte kommer till styrelsen som ett formellt ärende, men att allt som sker på "något vis" når styrelsen. De tillägger att kanalerna till styrelsen är flera när det inträffar något i verksamheten, men att de i diskussioner har tagit upp vikten av att hanteringen av ärenden sker på ett formellt korrekt sätt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skövde montessoriförening ekonomisk förenings verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Skövde montessoriförening ekonomisk förening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokument. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens

kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Skövde montessoriförening ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)
- Huvudmannen ser till att det inom ramen för utbildningen bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
- (6 kap. 6–9 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska följa upp resultaten av utbildningen inom fritidshemmet. Uppföljningen ska göras i relation till de nationella målen.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av resultaten av utbildningen ska huvudmannen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.
- Huvudmannen ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa.
- Huvudmannen ska se till att dokumentera uppföljning, beslut om utvecklingsåtgärder och planeringen för att genomföra dessa.
- Huvudmannen ska se till att det inom fritidshemmet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering till bedömning av brist

Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå för fritidshemmet

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete för utbildningen inom fritidshemmet då huvudmannen inte på ett systematiskt sätt följer upp utbildningen inom fritidshemmen utifrån de nationella målen. Eftersom huvudmannen inte följer upp resultaten av utbildningen kan huvudmannen inte heller, utifrån en analys

av resultaten, besluta om och se till att utvecklingsinsatser genomförs. Visserligen pågår ett arbete, som personalen och rektorn är involverade i, med att följa upp kvaliteten i utbildningen inom fritidshemmet. Arbetet har dock ännu inte dokumenterats och huvudmannen har inte tagit del av det. Huvudmannen har inte heller någon egen systematisk uppföljning av utbildningen i fritidshemmet, utan de hanterar endast de frågor om fritidshemmet som uppkommer och lyfts till huvudmannen i det löpande arbetet.

Detta strider mot skollagen som anger att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket tagit del av det dokument som benämns *Systematiskt kvalitetsarbete Skövde Montessori 2015-2016* och som avser fritidshemmet. Av detta dokument framgår att fritidshemmet ska följa upp sin verksamhet utifrån områden som återfinns i Läroplan för grundskolan 2011, exempelvis *Normer och värden* samt *Elevernas ansvar och inflytande*.

Personalen i fritidshemmet uppger också i intervju att de har ett kvalitetsarbete i fritidshemmet där de följer upp större projekt och att de kopplar allt de arbetar med till läroplanen. Personalen uppger även att de gör utvärderingar av hur de arbetar. Vidare säger de att det pågår ett arbete med att ta fram mål för verksamheten men att detta arbete behöver dokumenteras. Sådan dokumentation av det arbete de genomför på enhetsnivå efterfrågas också av huvudmannen säger personalen. I intervju med representanter för huvudmannen uppger även dessa att ett arbete med att utveckla fritidshemmet genomförs på enheten men att dokumentationen av detta arbete brister. De uppger vidare att de inte heller har tagit del av den redovisning av verksamheten som finns för fritidshemmet. Vidare uppger representanterna för huvudmannen att de på huvudmannanivå har beslutat att arbetet med att följa upp verksamheten i fritidshemmen måste organiseras senast under kommande år.

Representanter för huvudmannen säger vidare att en uppföljning av fritidshemmets verksamhet inte har gjorts formellt och att de inte har "fått grepp om" uppföljningen av fritidshemmets resultat. De tillägger att de i den mån det dyker upp problem i fritidshemmen tar upp dessa till diskussion på möten. Rektorn beskriver i intervju att huvudmannen följer upp verksamheten

i fritidshemmet genom att rektorn rapporterar till huvudmannen muntligen och att de ställer frågor. Rektorn berättar exempelvis för huvudmannen om hur det fungerar i fritidshemmet och om grupperna. Rektorn tillägger att i samband med att frågor om grundskolan löpande tas upp med huvudmannen så kommer även frågor om fritidshemmet upp. Rektor uppger dock att det inte finns någon särskild punkt på styrelsens dagordning som gäller fritidshemmet. På Skolinspektionens fråga om uppföljningen snarare är sporadisk än systematisk, uppger rektorn att beskrivningen att uppföljningen snarare är sporadisk stämmer.

Enligt representanter för huvudmannen är den uppföljning huvudmannen gör inte riktad direkt till fritidshemmets verksamhet och den är därmed inte systematisk. Då uppföljningen av fritidshemmet har hanterats tillsammans med uppföljningen av grundskolan innebär detta, enligt representanter för huvudmannen, att det finns en risk att frågorna som gäller fritidshemmen inte syns. Representanterna för huvudmannen säger vidare att det kanske inte är så bra att behandla grundskola och fritidshem gemensamt men att de samtidigt ser dilemman med att skilja verksamheterna åt då de är integrerade med varandra.

Målinriktade arbetet mot kränkande behandling i fritidshemmet

Skolinspektionen bedömer att det inte finns något målinriktat arbete mot kränkande behandling som tar sin grund i de behov som finns specifikt inom fritidshemmet. Det har inte gjorts en riktad kartläggning av behoven i fritidshemmet och det är därmed inte känt om dessa behov skiljer sig åt från behoven i förskoleklass och grundskola. Även om det finns en planering för att fritidshemmets behov ska synliggöras i det dokumenterade arbete som finns på skolenheten har ett sådant arbete ännu inte gjorts. Huvudmannen har inte heller följt upp och därmed säkerställt att ett målinriktat arbete mot kränkande behandling genomförs i fritidshemmet.

Detta strider mot skollagen som anger att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av *Plan mot diskriminering och kränkande behandling Montessori Skövde 2016-2017* som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen. Personal i fritidshemmet uppger vid intervju att planen omfattar både grundskolan och fritidshemmet. De uppger vidare att fritidshemmets behov har beaktats i planen samt att en fritidspedagog varit delaktig i framtagande av planen. Vid en genomläsning av planen framgår dock att fritidshemmet endast nämns i liten omfattning i samband med en främjande aktivitet, i rutiner för ansvarsfördelning och tillsyn samt avseende vilka som ingår i trygghetsgruppen. Även personalen i fritidshemmet uppger att de inte tycker att fritidshemmet är synligt i dokumentet. De uppger att de har påbörjat ett arbete med att göra inventeringar av tryggheten i fritidshemmet eftersom det finns ett sådant behov. Enligt personalen skulle de troligen komma fram till samma åtgärder för fritidshemmet som för grundskolan vid en kartläggning, eftersom mycket av verksamheten i fritidshemmet och skolan går ihop och att behoven därmed också går ihop.

Även rektorn säger i intervju att fritidspedagog har varit med i framtagandet av planen mot kränkande behandling och med eleverna diskuterat frågeställningar som handlar om bland annat trygghet. På Skolinspektionens fråga om en analys av behoven i fritidshemmet varit en utgångspunkt när planen togs fram, svarar rektorn att verksamheterna i skola och fritidshem går omlott och att de betraktas som en helhet. Rektorn tillägger att de därav inte behandlat fritidshemmet specifikt och att detta har varit ett medvetet val då grupper i skola och på fritidshem liknar varandra. Rektorn framhåller att det sker en vardaglig uppföljning av tryggheten i fritidshemmet och en löpande uppföljning av elevernas sociala samspel. Rektorn uppger dock att de behöver göra mer riktade kartläggningar mot fritidshemmet, och att det finns behov av en mer målinriktad uppföljning av tryggheten i fritidshemmet.

Även i intervju med representanter för huvudmannen framkommer att grundskolan och fritidshemmet hanteras tillsammans i den plan mot kränkande behandling som finns. Detta görs, enligt representanter för huvudmannen, eftersom verksamheterna går in i varandra och betraktas som en helhet. Representanter för huvudmannen uppger att de inte har gjort någon uppföljning av att det sker ett målinriktat arbete mot kränkande behandling i fritidshemmet och att de inte har sett ett behov av en sådan uppföljning. Vidare säger de att frågor om ett målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling kommer upp i samband med att kränkningar anmäls till huvudmannen. De tillägger att de dock inte när det gäller ett proaktivt arbete i fritidshemmen har tagit upp detta på huvudmannanivå. Anledningen till att frågan inte har varit uppe i styrelsen, hos huvudmannen, är att huvudmannen aldrig har identifierat problem inom ramen för området.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skövde montessoriförening ekonomisk förenings verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Skövde montessoriförening ekonomisk förening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslut

2016-10-17
12 (14)

Dnr 44-2016:5118

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Mattsson
Enhetschef

Ingrid Jerkeman
Föredragande/utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Skövde montessoriförening ekonomisk förening

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Skövde montessoriförening ekonomisk förening

Skövde Montessoriförening ekonomisk förening (org. 769600-6068) bedriver fritidshem för elever i förskoleklass och årskurserna 1-6. Vid tiden för tillsynen var totalt 85 elever inskrivna vid fritidshemmet.